

ERIÄVÄ MIELIPIDE VIMPELIN TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINTIRYHMÄN EHDOTUKSESTA

Valtiovarainministeriö asettama Vimpelin toiminnan ja talouden arviointiryhmä on laatinut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:n mukaisen selvityksen ja ehdotuksen palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä (luonnos, versio 2/19.01.2015).

Työryhmän varsinaisena jäsenenä en hyväksy selvityksen pohjalta tehtyä ehdotusta palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä Vimpelin kunnassa. Perustelut ovat seuraavat:

1. Päivitetyt vuoden 2014 ennakkotuloslaskelman ja tarkistetun taloussuunnitelman 2015-2018 mukaan Vimpelin kunnan taseen alijäämä kääntyy positiiviseksi vuonna 2021. (Kunnanhallitus on kokouksessaan 15.12.2014 hyväksynyt vuoden 2015 talousarvion sekä vuosien 2016-2018 taloussuunnitelman. Tämän jälkeen kunnanhallitus 16.01.2015 tarkistanut taloussuunnitelmaa eräiltä osin ja esittänyt sen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi 26.01.2015 pidettävässä kokouksessa). Arviointiselvitykseen sisältyvän vuoden 2014 ennakkotuloslaskelman ja vuosien 2015-2018 taloussuunnitelman tiedot perustuvat Järvi-Pohjanmaan yhteislautakuntien, Vimpelin kunnanhallituksen ja -valtuuston aiempiin päätöksiin (sisältäen perusturvalautakunnan toimintakulujen tarkistamisen toteutuneen kustannuskehityksen perusteella). Taloussuunnitelmassa erityisesti perusturvan kustannusten arvioinnissa käytetty laskentapohja (todelliset kustannukset vuonna 2013) ja kustannuksiin tehdyt vuosittainen 2,5 % korotus tuo tältä osin ”pelivaraa” taloussuunnitelmaan.

Kuitenkin arviointikertomuksessa taloussuunnitelma asetetaan kyseenalaiseksi oleelliselta osin Järvi-Pohjanmaan oletettujen päätöksentekovaikeuksien vuoksi. Osoituksena tästä mainitsen seuraavat seikat: Toimintakulujen hillinnässä vuosina 2015-2017 keskeinen tekijä on Järvi-Pohjanmaan yhteinen palvelurakennesuunnitelma, joka koskee perusturvaa ja teknistä tointa. Vaikka jokaisen kunnan kunnanhallitus on päättänyt suunnitelman täytäntöönpanoon liittyvän YT-menettelyn käynnistämisestä, tätä ei ole selvityksessä otettu vakavasti ja on epäilty sen kautta saatavia kustannussäästöjä. Toiseksi, Soinin kunnan päätös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kilpailuttamisesta ja mahdollisesta ulkoistamisesta 01.01.2017 lukien on luettu rasitukseksi Vimpelin kunnan talouden tasapainottamissuunnitelman uskottavuuden kannalta. Kolmanneksi, selvityksessä viitataan ”erilaisiin näkemyksiin” yhteistoiminta-alueen kuntien yhteistyön jatkosta ja sitoutumisesta sekä käytetään tätä yhtenä perusteena epäilylle Vimpelin taloussuunnitelman uskottavuudesta. Totean, että Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kaikki yhteistyösopimukset ovat voimassa eivätkä kunnat, Soinin kunnan

edellä mainittua päätöstä lukuun ottamatta, ole tehneet esityksiä tai päätöksiä yhteistoiminnasta luopumisesta. Selvityksessä esitetty epäily yhteistyötilanteesta ei pidä paikkaansa eikä siihen voida miltään osin nojautua Vimpelin kunnan taloussuunnitelman uskottavuuden arvioinnissa. Mielestäni näin ei kaikkien edellä mainitsemieni seikkojen osalta voida tehdä.

2. Selvityksessä nojataan monien perusteiden osalta Vimpelin kunnan ulkopuolisiin tekijöihin, kuten ”yllättäviin” erikoissairaanhoidon kustannuksiin, rahoituskulujen, kuten korkotason kasvuun ja **mahdollisiin** uusiin julkisen talouden säästötoimiin. Näillä perusteilla jokaisen kunnan talouskehitystä voidaan asettaa kyseenalaiseksi. Näillä perusteilla myös Vimpelin kunnan talouden tasapainottaminen voitaisiin tulkita ”mahdottomaksi” ilman meneillään olevaa arviointiprosessiakin. Mielestäni arviointiperusteeksi ei voida miltään osin ottaa monilta osin oletuksen varassa olevia seikkoja.

3. Selvityksessä Vimpelin kunnan päätökset kunnallis- ja kiinteistöverojen korotuksista nähdään enemmän rasitteena talouden tasapainottamisen kannalta kuin tukena sille. Kunnallisveron kasvu on arvioitu suunnitelmakaudella (vuodeksi 2015 tehty veronkorotus ja vuodelle 2016 tehtävä veronkorotus huomioon ottaen) vain 1 % keskimääräisen vuosikasvun mukaan. Kiinteistöveroon samanaikainen korotus nostaa kokonaiskasvun hiukan yli 2 %:n. Mielestäni arviointiprosessissa olevan kunnan on vahvistettava taloutta myös veronkorotuksilla, vaikka niiden taso nousisi hiukan alueiden kuntia korkeammaksi.

4. Selvityksessä on nojattu myös efektiiviseen veroasteeseen, joka ”mitätöi” veronkorotuksen vaikutuksen. Efektiivinen veroaste on mitä suurimmassa määrin valtion toimenpiteistä riippuva tunnusluku. Selvityksessä efektiivistä veroastetta käytetään edellä mainittujen tekijöiden tapaan kyseenalaistamaan taloussuunnitelman uskottavuus, mitä ei voida pitää asiallisena.

5. Yhteenvetona totean, että selvityksessä Vimpelin kunnan talouden taloussuunnitelma asetetaan kyseenalaiseksi oleellisilta osin yhteistoiminta-alueen kuntien oletettujen päätöksentekovaikeuksien sekä Vimpelin kunnan ulkopuolisten tekijöiden välityksellä. Yhteistoiminta-alueiden kuntien yhteistyötahdon ja -kyvyn epäilylle ei ole perusteita. Vimpelin kunnan ulkopuolisille tekijöillä on luonnollisesti jokin vaikutus asiassa, mutta kokonaisarviointia ei voi tehdä näillä perusteilla. Mielestäni taloussuunnitelma osoittaa, että Vimpelin kunnan talous saadaan tasapainoon arvioinnissa hyväksyttävän aikataulun puitteissa. Vimpelin kunnanhallitus on myös päättänyt, että talouden tasapainottamistoimikunta jatkaa työtään talouden tasapainottamiseksi. Edellä olevien seikkojen perusteella vaadin, että taloussuunnitelma hyväksytään ja että kuntarakennelain 15 §:n mukaista erityistä kuntajakoselvitystä ei tehdä.

Marja-Leena Laakso
Vimpelin kunnan edustaja arviointiryhmässä